

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ile Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 5 aydır gözlem altında:

DOKA ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi, Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. Bu kapsamda 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile Ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından 5. dönem görüşmeleri Mayıs ayında yapılmıştır. Turizm sektörü güven endeksi sonuçları her ayın 5. iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ve TEPAV'ın internet sayfalarında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi, ankette yer alan "Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?", "Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?" ve "Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?" sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

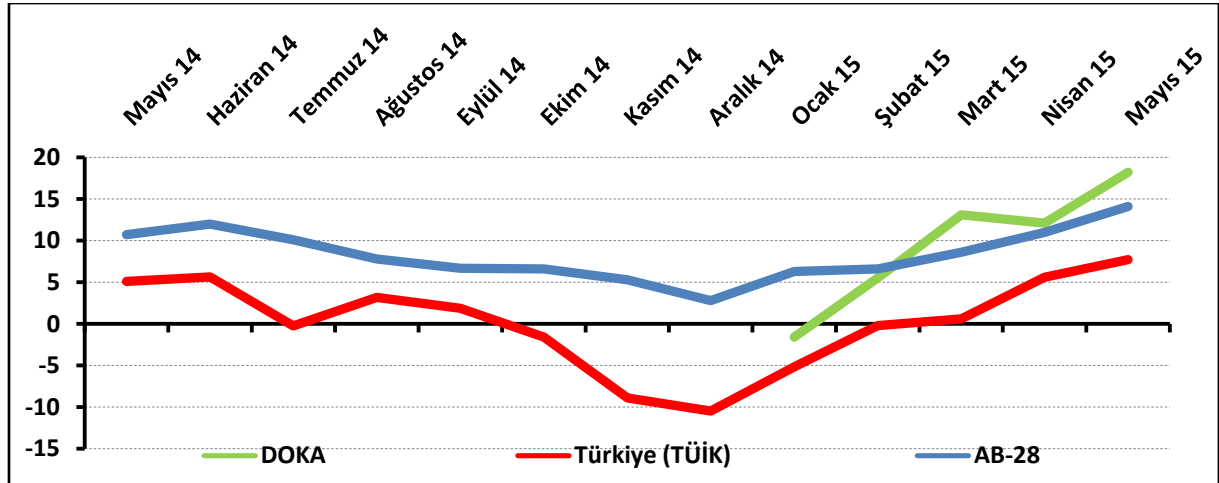
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi yükseldi:

Nisan 2015'te düşen DOKA turizm sektörü güven endeksi, mayıs ayında yükseldi. Endeks, bir önceki aya göre 6,1 puan yükselerek 18,2 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi, Mayıs 2015'te bir önceki aya göre 2,1 puan yükselerek 7,7 puan değerini aldı. AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi ise Mayıs 2015'te bir önceki aya göre 3,1 puan yükselerek 14,1 puan değerini aldı.

DOKA turizm sektörü güven endeksi mayıs ayında hem Türkiye'den hem AB'den daha iyi performans sergiledi. Turizm sektörü güven endeksinin bir önceki aya göre yükselmesinde, geçtiğimiz 3 aya göre işlerdeki artış ve şirketlerin verdiği hizmetlere olan talepteki artış etkili olmuştur.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

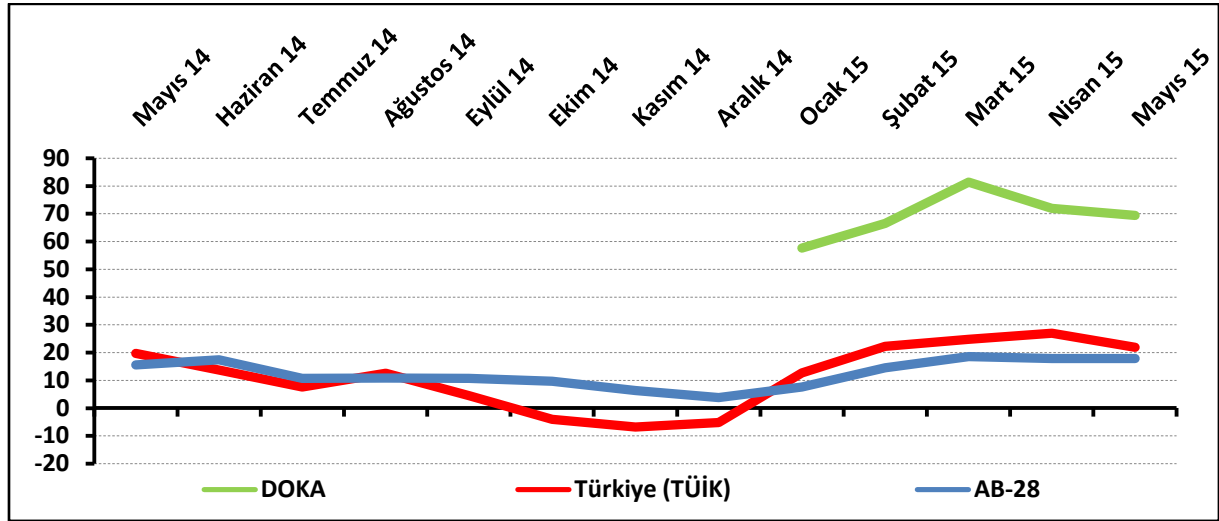
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1	12,1	18,2							

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 79'u önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri, Mayıs 2015'te bir önceki aya göre 2,5 puan düşerek 69,4 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi bir önceki aya göre hem Doğu Karadeniz'de hem de Türkiye genelinde düştü. Mayıs ayında DOKA Turizm Endeksi, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans sergiledi.

Mayıs 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 78,7'si önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 9 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

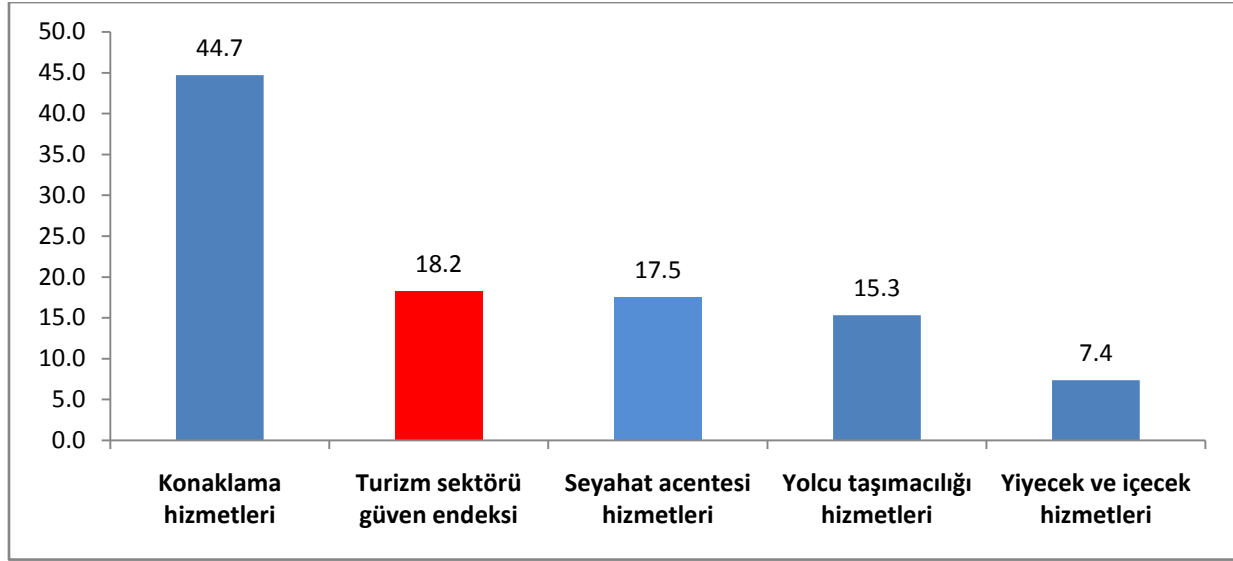
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4	71,9	69,4							

Mayıs ayının lideri konaklama hizmetleri sektörü oldu:

Mayıs ayında Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında “konaklama hizmetleri” sektörünün en iyi performansı sergileyen sektör olduğu görüldü. Söz konusu alt sektör, turizm sektörü güven endeksinden daha yüksek değer aldı. “Seyahat acentesi hizmetleri”, “yolcu taşımacılığı hizmetleri” ve “yiyecek ve içecek hizmetleri” alt sektörleri ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük değer aldı.

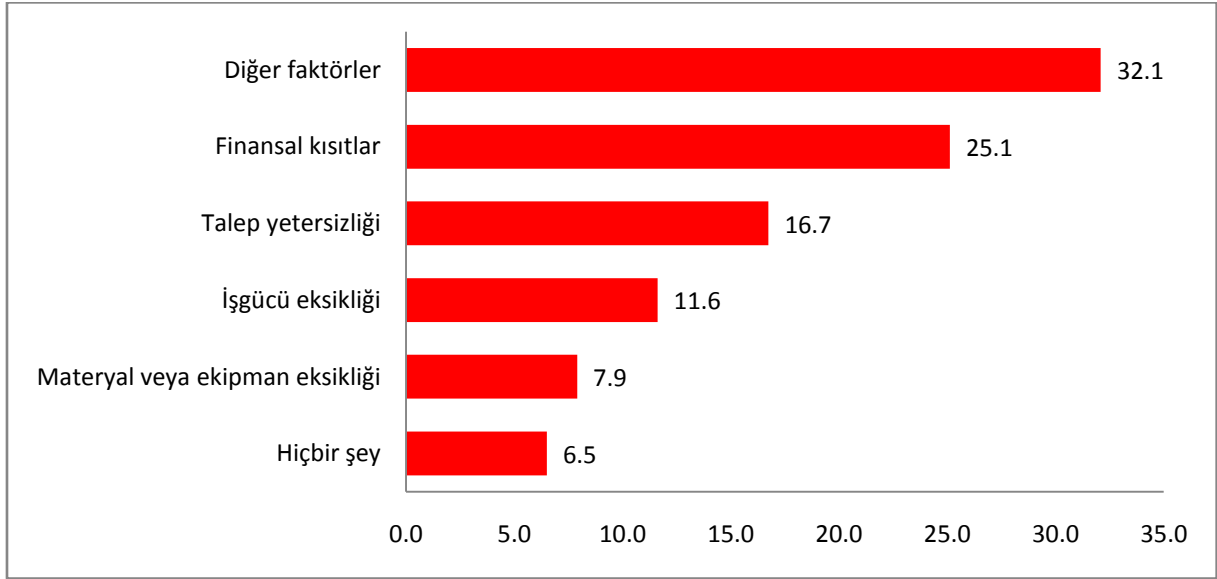
Şekil-3. Mayıs 2015’te alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 25'i finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Mayıs ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 32,1'i faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin diğer faktörler olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 25,1'i finansal kısıtların, yüzde 16,7'si talep yetersizliğinin, yüzde 11,6'sı işgücü eksikliğinin ve yüzde 7,9'u da materyal ve ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 6,5 olmuştur.

Şekil-4. Mayıs 2015'te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü geçtiğimiz dönemden mutlu:

Doğu Karadeniz ve Türkiye, sorular bazında karşılaştırıldığında Doğu Karadeniz'in Mayıs ayında gelecek beklentilerinde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Doğu Karadeniz turizm sektöründe bir önceki aya göre "geçtiğimiz 3 aydaki işlerde, hizmetlere olan talepte ve toplam çalışan sayısında" artış olmuştur. Diğer göstergelerin hepsinde bir önceki aya göre azalma yaşanmıştır.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Nisan 15	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Mayıs 15	Bir önceki aya göre değişim Mayıs 2015	Türkiye (TÜİK) Mayıs 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-29,6	-15,3	14,3	0,2
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	-6,0	0,5	6,5	1,0
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	71,9	69,4	-2,5	21,9
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-7,8	-3,2	4,6	-1,6
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	49,6	41,9	-7,7	13,8
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	39,9	38,8	-1,1	16,2
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	-6,5	-7,9	-1,4	